

NÁVŠTEVA

Skrotený SVAH

Komplikovaný svah, či skôr veľká jama na pozemku za domom, sa pod vedením záhradného architekta premenila na elegantnú, praktickú a modernú záhradu.

TEXT MONIKA KRÁLOVÁ FOTO MIRO POCHYBA

Trávník: **110 m²**

Trvalkové záhony: **200 m²**

Plocha s makadamom: **50 m²**

Záhrada na svahu má obmedzené možnosti využitia. Nezahráte si na nej loptové hry, nepoložíte malý bazén pre dieťa. Náročnejšia býva aj údržba. Iste, dá sa v nej vysadiť ovocný sad alebo ju osadiť krami. Ak však túžite po krásnej záhrade, o ktorú sa chcete sami starať a deťom dopriať možnosti hier na rovnom trávniku, je nutné si pôvodný terén trochu prispôbiť. Ponúka sa riešenie s opornými múrikmi a rovinatými plôškami. Je to neľahký oriešok pre každého.

Dôvera

Mladá rodina si pred približne siedmimi rokmi nechala v jednej obci južného Slovenska postaviť dom. Majiteľka hovorí: „Pozemok sme mali po babičke. Kedysi dávno z neho starí rodičia vyťažili veľa pôdy, na stavbu ich domčeka z nepálených tehál. Ostala tu akási jama, v ktorej neskôr pestovali rôznu zeleninu. Úprimne, ak by sme pozemok mali kupovať, takýto komplikovaný terén by sme si nevybrali.“ Z praktických dôvodov sa dom staval v úrovni ulice, kde vznikla prvá rovina. Domáci sa s chuťou pustili do výsadb rastlín a trávniku okolo domu, na úpravu svahovitej časti si však netrúfali. Keď dozrel čas, približne pred dvomi rokmi, rozhodli sa zveriť návrh aj realizáciu odborníkovi. Majiteľka si do internetového vyhľadávачa zadala heslo „záhradný architekt“ a názov najbližšieho okresného mesta. „Internet zobrazil asi štyroch záhradných architektov v okolí,“ spomína pani domu. „Zhliadli sme fotky realizovaných záhrad a oslovili sme iba jedného, Zoltána Nagya. Páčila sa nám rôznorodosť jeho prác a tiež množstvo kvetín, ktorými sú vysadené záhony. Zoltán si pozemok prehliadol a už som mu videla na

tvári a v očiach, že vie, ako si s ním poradiť. To sa mi páčilo. Dali sme mu voľnú ruku s podmienkou vyriešenia terénu a problému so stojacou vodou po dažďoch v strede tej našej jamy. Prinesený návrh sme v podstate bez výhrad odsúhlasili, páčil sa nám. Na záhradu sme si však ešte počkali, kým sa zrealizovali oporné múriky a prerobil terén. Čo veľmi oceňujem je, že ukončenou prácou sa záujem záhradného architekta neskončil. Sem-tam sa u nás zastaví, pozrie, čo je nové, poradí nám. A keď sa v záhrade objaví nejaký problém, viem, že sa naňho môžem kedykoľvek obrátiť.“

V troch výškových úrovniach

„Nerovnomerný svah sa zvažoval na rôzne strany a v rôznych uhloch,“ vysvetľuje prizvaný záhradný architekt Zoltán Nagy. „Navyše, bol tu problém so stojacou vodou. Aby majitelia mohli záhradu lepšie využívať, rozhodli sme sa pre vyrovnanie terénu pomocou oporných múrikov. Vzniknuté plôšky sú navzájom poprepájané chodníkmi a schodmi. Vo výsledku sa záhradou vinú tri výškové úrovne, prvá pri dome, ostatné dve za ním. Na konci záhrady sa našlo miesto pre murovaný záhradný domček, ktorý slúži ako sklad a dielňa a za ním plôška pre úžitkovú časť.“ Väčšinu stavbárskych a obkladačích prác realizovala podľa návrhu záhradného architekta stavebná firma. Išlo o stavby záhradného domčeka, oporných múrikov a spevnených plôch. Múriky dostali obklad v zemitých farbách imitujúci tehlové pásiky, tak, aby ladili s domom. Až keď boli tieto práce hotové, nastúpili záhradní realizátori pod vedením Zoltána. Strávili tu približne šesť týždňov. Betónovali obrubníky, ktoré oddeľujú záhony od trávniku, položili rozvody pre automatickú závlahu, oddrenážovali trávnik. Aby záhrada pôsobila pri pohľade z interiéru zaujímavo aj počas krátkych dní na jeseň a v zime, je tu riešené osvetlenie stromov a záhonov.

1 ?????? ???
 ??????????????????????. **2** ?????? ???
 ???.

Ing. ZOLTÁN NAGY
– záhradný architekt,
www.grandgarden.sk

„Všetko, čo do záhrady dáte, sa vám vráti. Preto je dôležitý nielen návrh výsadiieb, ale aj dôkladná príprava pôdy.“

PESTRÁ VÝSADBA Z rastlín
vysadených v záhonoch treba spomenúť ruže 'Rekord', ktoré netrpia chorobami a bohato kvitnú, ale tiež tavelníky, šalvie, echinacey, rudbekie, astry, ľaliovky, alchemilky a niekoľko druhov tráv. Jarný efekt spoluvytvárajú aj ružovo kvitnúce kultivary magnólie hviezdokvetej, tzv. viacmene myrobalánov (tie do záhrady vnášajú listami tmavú červen). K menej tradičným patria aj dva javory tatárske, kultivar 'Hot Wings' s plodmi na jeseň vyfarbenými do červena. Počas zimy z drevín neopadajú vavrínovce a fotínie.

ČO SA TÝKA ÚDRŽBY, väčšinu prác zvládajú domáci sami. Pani domu strihá odkvitnuté kvety a trvalky, manžel sa stará o trávnik. Akurát na jar, keď sa nahromadilo viac prác, pričom niektoré, ako je napríklad vertikulácia, vyžadujú špeciálne stroje, s údržbou pomohla realizačná firma.

DÔKLADNÁ PRÍPRAVA

Majitelia chceli pestrú záhradu, v ktorej bude celý rok niečo kvitnúť a bude zaujímavá aj počas zimy. Nebránili sa ani stromom. Tie priestor zaplnia až časom. Prakticky všade, kde sa dali rozumne vysadiť, nejaké rastú, najmä v širších kvetinových záhonoch. No už rok po výsadbe, v čase fotenia, sú záhony plné kvitnúcich rastlín. „Trvalky v kombinácii s kvitnúcimi krami a trávami sú veľmi vďačné,“ hovorí záhradný architekt Zoltán Nagy. „Sú pomerne nenáročné, s rýchlym nástupom rastu a kvitnutia. Aby však záhony vyzerali takto už rok po výsadbe, je nevyhnutné pre ne pripraviť pôdu. Zpracovali sme do nej množstvo rašelinového záhradníckeho substrátu. Na 200 m² záhonov ho putovalo približne šesť kubických metrov (23 vriec s objemom 250 l). Podmienkou je nepoužívať netkanú textíliu, ktorá by im aj desiatkam cibulovín, tvoriacich jarný efekt, bránila v raste. Stačí ich po výsadbe zakryť vrstvou borovicovej kôry. Svoj podiel na výsledku má, samozrejme, aj kvapkovaná závlaha.“ Našťastie, domáci disponujú vlastnou studňou, na ktorú je napojený automatický závlahový systém.

